

Soovitused õpetajatele koduste koolitööde andmiseks ja õppimist toetavaks hindamiseks

Suur tänu teile selle olulise töö eest, mida te iga päev praegustes keerulistes tingimustes teete! Distsantsõppe nädalad on pannud proovile nii õpetajate, õpilaste, lastevanemate kui koolijuhtide jaksu ja kohanemisvõime, aga kindlasti oleme kõik nende nädalatega ka väga palju õppinud. Kuigi distantsõppe ja eriolukord on toonud rohkesti ootamatuid olukordi ja mitmekesiseid väljakutseid, on kõik toimuv ühtlasi ka tõendanud, et me saame hakkama. Jõudu, tarkust ja tervist meile kõigile!

Panime kirja mõned soovitused koduste koolitööde andmiseks ja õppimist toetavaks hindamiseks.

Kodused koolitööd

Kodune koolitöö on iseseisev töö, mis peab olema hästi eesmärgistatud. Distsantsõppe puhul tuleb arvestada, et õpilaste iseseisva töö maht on tavapärasest palju suurem.

Kui ka tavatingimustes on õpilased tunnetanud, et kodutööde maht on sageli liiga suur, siis nüüd on mõistagi kodune õppekoormus veelgi kasvanud.

Seetõttu paneme õpetajatele südamele, et õpilastele antavate ülesannetega kaasnev töömaht ei ületaks tavaolukorra tingimusi, mil õpilased käivad füüsiliselt koolis ja teevad lisaks koduseid töid.

Palume õpetajatel koduseid ülesandeid andes mõelda läbi, kui palju aega võiks ülesande lahendamine õpilase vaates võtta ning paluda õpilastel omakorda hinnata aega, mida nad ülesande lahendamisele tegelikult kulutasid.

Kogu klassi tagasiside annab väärtuslikku infot selle kohta, kas õppetöö koormus on optimaalne, ülemäära suur või hoopis madal. Selge on see, et liiga suur koormus mõjub halvasti õpimotivatsioonile. Arvestada tuleb sedagi, et ülesandeid annavad ka teised aineõpetajad.

Kindlasti palume arvestada, et koduste ülesannete täitmiseks ei tohi saata õpilasi poodi selle tarbeks midagi hankima. See on vastuolus kehtivate eriolukorra reeglitega.

Palume silmas pidada ka, et distantsõppe tingimustes on väga oluline see, et õpetaja oleks õpilastele konsultatsioonideks ja vajadusel toe pakkumiseks kättesaadav – õpilase toetamine ja tema õppimise tagasisidestamine on praegu eriti vajalik.

10 soovitust õppimist toetava tagasiside andmiseks

Kui õpetajad distantsõppe tingimustes jätkuvalt õpilastele numbrilisi hindeid ei pane, siis see ei tähenda, et õpetaja õpilaste tööle hinnanguid ja tagasisidet ei annaks. Liiatigi ei motiveeri numbrilised hinnangud iseenesest kedagi õppima, vaid seda teeb ikkagi õiglane ja heatahtlik tagasiside. Distsantsilt õppimise puhul on eriti oluline, et õpilased saaksid täpselt aru, mida neid oodatakse.

1. Õpetajate tagasiside on väga mõjus vahend õppimise soodustamiseks. Kui õpilastel on selge, milline on õpetajate hinnangul hea sooritus, siis oskavad nad selle poole püüelda. Õpetajalt eeldab see ülesande ja hindamiskriteeriumite selget sõnastamist, et anda õpilastele ettekujutus oodatud tulemusest.

2. Õpetajate tagasiside õpilaste tulemuste kohta peab olema informeeriv ning võimaldama õpilastel mõista, mis täpselt ootustele vastas ja mis mitte.
3. Õpilased ei suuda ega peagi suutma hindamistulemuste põhjal ise otsustada, kuidas edasi peaks õppima. Ammugi ei aita õpilast numbriline hinne, mille juures puudub selgitus, kuidas jõuda oodatava tulemuseni. Õpilased tahavad teada, kuidas ületada raskused. Neid ei abista pelgalt varasemate tööde analüüs, kui see ei sisalda teavet selle kohta, mida teha edasi. Seega peab õpetaja andma suuniseid, kuidas edasi õppida ning mida parema tulemuse saavutamiseks teha (nt lihtsamate ülesannete juurde naasmine, abimaterjalide kasutamine, näitlikustamine, õpistrateegia muutmine jne).
4. Sarnaselt lisakommentaariideta numbrilisele hindamisele tuleb hoiduda ka lakoonilisest tagasisidest nagu „tubli“, „hästi“, „püüa veel“. See ei aita õpilasi edasi ega hoia ja tekita motivatsiooni.
5. Õpilased jätkavad pingutamist, kui nad tajuvad, et nende varasematesse pingutustesse suhtutakse tunnustavalt. Isegi kui õpilase tulemus jääb teistega võrreldes tagasihoidlikuks, kuid ta on kõvasti vaeva näinud, on tarvis õpetajal seda märgata ja tunnustada.
6. Kiituse jagamine ainult loomupärase andekuse eest vähendab pingutuse olulisust – andekus õpilastest ei sõltu, küll aga pingutus. Õppimist toetab mõtteviis, et raskused kuuluvad õppimise juurde ning on selle loomulik ja ootuspärane osa. Sellise mõtteviisi kujundamiseks on vajalik seda õpilastele meelde tuletada.
7. Olenevalt õppimise etapist toimib erinev tagasiside. Algajate puhul on sõnavara ja algteadmiste omandamisel toetavaks kindlust andev tagasiside stiilis „oled õigel teel“, „oled leidnud sobiva viisi selle aine õppimiseks“ vms. Järgnevas etapis on abiks tagasiside, mis pakub kinnitust, et õpilased oskavad näha seoseid või aitab õpetaja leida selleks alternatiivseid viise (nt suunatakse õpilane mõistekaarti joonistama vm). Edasijõudnute jaoks on tõhus tagasiside, mis toetab õpilaste püüdlusi süvendatud teadmiste omandamiseks ja ulatuslikumaks rakendamiseks.
8. Õpetajal on oluline selgusele jõuda takistustes ja põhjustes, miks õpilased ootuspärast taset ei ole saavutanud. See võib tähendada, et seni kasutatud õpetamismeetoditega jätkamine ei ole mõistlik, kuna ei vii õpilasi parema tulemuseni ning õpetajal tuleb leida õpetamiseks teistsugused viisid. Takistuste ja põhjuste väljaselgitamisel on abiks näiteks tunni lõpus 3-minutiline tagasiside küsimine õpilastelt (mis jäi nende jaoks arusaamatuks ning mille üle tunneb õpilane vajadust veel mõelda ja lisa uurida), samuti on abiks diagnostilised testid kiire tagasiside saamiseks).
9. Tagasiside kogumine oma õpetamise mõjude kohta annab õpetajale häid vihjeid, kas ja mida edaspidi teisiti teha. Paremaid tulemusi andvate õpetamismeetodite märkamine ning nendega arvestamine lihtsustab õpetaja tööd. Sellest saavad kasu ka õpilased.
10. Vigade tegemine ja uuesti proovimine on loomulik osa õppimisest. Vigade puhul tuleb välja tuua see, mis vajab hea tulemuse saavutamiseks tööd ja tähelepanu ning kuidas vigu parandada.

Lisaks soovitame õpetajatel pakkuda õpilastele ülesannete eel ja järel hindamiseta testide tegemise võimalust. See võimaldab eelnevalt õpitut meelde tuletada, sügavamalt õppida ja tagasisidestada. Hindamiseta testimine annab õpetajale infot õpilaste arengust ja osundavad puudujääkide korral vajadusele midagi oma õpetamises korrigeerida.